

Žilinská univerzita v Žiline

Záverečná správa

Aktivita 2.1

**Transfer technológií špičkového
leteckého výskumu do odvetvia dopravy**

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

k AKTIVITE 2.1 Transfer technológií špičkového leteckého výskumu do odvetvia dopravy

PROJEKTU BROKERSKÉHO CENTRA LETECKEJ DOPRAVY PRE TRANSFER TECHNOLÓGIÍ A ZNALOSTÍ DO DOPRAVY A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

ITMS 26220220156

Transfer technológií špičkového leteckého výskumu do odvetvia dopravy je jedným z najdôležitejších a dalo by sa povedať, že zásadným cieľom, ktorý riešitelia projektu brokerského centra chceli dosiahnuť. Úlohou tohto projektu bolo nie len riešiť výskumnú úlohu a zistiť nové poznatky v určitej oblasti, ale hlavne ich neskôr prakticky využiť. Práve preto je prínos tohto projektu výnimočný, pretože spojuje prepojenie univerzitného prostredia s praxou, kedy nové poznatky výskumníkov neostanú iba čistou teóriou, ale budú reálne využívané v praxi a pomôžu komerčnej sfére zmeniť ich náhľad na aplikovanie znalostí ako aj zefektívniť už fungujúce procesy, resp. etablovať na trhu nový spôsob aplikácie znalostí a poznatkov z oblasti leteckého a pozemného laserového scanovania. Produkt vyvinutý riešiteľmi projektu - geoportál- <http://www.geostore.sk/> predstavuje spôsob ako uľahčiť prístup k týmto informáciám, resp. dátam pre tých, ktorí o to majú záujem resp. potrebujú tieto dáta k svojej práci.

Z teoretického pohľadu predstavuje transfer technológií prevod znalostí a technológií z univerzitného prostredia alebo z výskumnej organizácie ako miesta ich vzniku na súkromnú spoločnosť resp. priemyselnú firmu (malý, stredný podnik) či inú inštitúciu pôsobiacu na komerčnom trhu. To predstavuje priame či nepriame využitie znalostí alebo technológií a ich komerčné uplatnenie na trhu. Táto myšlienka je základom pre mnoho aplikovaných výskumov, kedy základnou požiadavkou na výsledky vedy a výskumu je ich uplatniteľnosť v praxi. Tento projekt zabezpečil prepojenie výskumných inštitúcií s praxou ako zvyšovanie

miery spolupráce výskumno-vývojových inštitúcií so spoločenskou a hospodárskou praxou prostredníctvom prenosu poznatkov a technológií a tým prispel k zvyšovaniu hospodárskeho rastu viacerých regiónov Slovenska, kde jednotliví riešitelia pôsobia čím naplnil hlavný cieľ výzvy v rámci ktorej bol tento projekt riešený.

Za transfer technológie/poznatkov je možné označovať implementáciu výstupov z vedeckej a výskumnej činnosti do podnikateľskej sféry a zároveň je transfer technológií komplexným procesom prenosu (aplikácie) vedeckých poznatkov, vynálezov, objavov a znalostí nadobudnutých výskumno-vývojovou činnosťou vo verejnej sfére do hospodárskej a spoločenskej praxe s cieľom komerčne ich zhodnotiť. Úlohou výskumu bolo dosiahnuť také výstupy projektu, ktoré bude možné charakterizovať ako objekty vytvorené duševnou činnosťou jednotlivých riešiteľov s využitím špičkovej technológie v oblasti Hi-tech technológií (IKT). Pri transfere poznatkov je nutné si uvedomiť, že neopomenuteľnou súčasťou je zachovanie jasne stanovených štandardov a rešpektovanie vnútorných predpisov organizácií, ktoré riešia problematiku ochrany duševného vlastníctva. V univerzitnom prostredí je problematika transferu technológií v posledných desiatich rokoch veľmi často pertraktovanou oblasťou, kedy nájdenie správneho spôsobu ako zabezpečiť uplatniteľnosť výsledkov duševnej činnosti jednotlivých slovenských vedcov bolo výzvou pre skoro všetky univerzity v regióne strednej Európy. Pri riešení danej problematiky boli využívané zdroje informácií a príklady dobrej praxe hlavne z Veľkej Británie, kde už majú mnohoročné skúsenosti s komercializáciou výsledkov univerzitného bádania. Jednými zo základných študijných materiálov pri riešení problematiky transferu v podmienkach brokerského centra boli publikácie: Shane, S.: *Academic Entrepreneurship University Spinoffs and Wealth Creation.*, Edward Elgar Publishing, Inc., Massachusetts, USA, 2004, ISBN 1843764547 a Wright, M., Clarysse, B., Mustar, P., Lockett, A.: *Academic Entrepreneurship in Europe.*, Edward Elgar Publishing, Inc., Massachusetts, USA, 2007, ISBN 9781845426484. V týchto monografiách je možné nájsť zhodné znaky vývoja prístupu k ochrane duševného vlastníctva a ku komercializácii výsledkov duševnej činnosti. Na základe preštudovaných materiálov je možné konštatovať, že duša aj myseľ vedcov je na celom svete rovnaká a vývoj situácie, ktorý u nás pri riešení tejto problematiky nastáva je veľmi podobný, ba až zhodný s tým, ktorý bol v minulosti v zahraničí. Snahou azda všetkých európskych štátov, resp. ich vlád je podporovať výskumné grantové programy, ktorých cieľom je transfer poznatkov a prepojenie univerzitného a podnikateľského prostredia. V súlade s vyššie uvedenými stratégiami je tvorená aj legislatíva EÚ a jednotlivých štátov vrátane Slovenskej republiky. Je pravdou, že

v súčasnosti neexistuje jednotný „slovenský“ prístup na všetkých univerzitách v SR. Každá z univerzít si vytvára svoj vlastný spôsob ako dosiahnuť požadovaný cieľ- transfer poznatkov do praxe, ktorý by bol vecne, legislatívne a aj finančne čistý. V tejto oblasti je snahou na viacerých slovenských univerzitách nasledovať prístupy aplikované na Karlovej univerzite v Prahe alebo na Masarykovej univerzite v Brne, no je nutné si uvedomiť, že legislatíva ČR a legislatíva SR nie sú vždy rovnaké. Slovenské univerzity musia pri tvorbe svojho spôsobu transferu rešpektovať prioritne svoje vnútorné predpisy, ktoré vychádzajú z legislatívy SR. Najdôležitejšími právnymi normami, ktoré musia byť rešpektované a aplikované sú právne predpisy, ktorými sa vysoké školy musia riadiť nie len pri riešení problematiky duševného vlastníctva, ale aj pri svojej bežnej činnosti a to:

- zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách ako „lex specialis“ rovnako ako aj
- zákon č. 176/2004 Z.z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií,

ale aj zákony všeobecnej pôsobnosti, ktoré sa využívajú najmä pri uzatváraní záväzkov medzi univerzitou a iným právnym subjektom v rámci podnikateľskej činnosti, kedy verejná vysoká škola môže vykonávať podnikateľskú činnosť za úhradu v prípade, že nadväzuje na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, liečebno-preventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku. V tomto prípade sa uplatňujú ustanovenia zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Podmienkou však je, že podnikateľská činnosť nesmie ohroziť kvalitu, rozsah a dostupnosť činností naplňajúcich poslanie verejnej vysokej školy. V prípade, že vysoká škola uzatvára záväzkové vzťahy v rámci svojej hlavnej činnosti, tieto majú zväčša charakter inominálnych zmlúv v súlade so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. No rovnako je nutné si uvedomiť, že v súčasnosti je na základe spoločenského tlaku a potreby legislatívne prikázané aplikovať aj zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, kedy univerzity musia mnoho informácií zverejňovať a v prípade nakladania s majetkom týchto inštitúcií alebo v prípade, že pri naplňaní uzatvoreného záväzkového vzťahu budú záväzky univerzity hradené z prostriedkov EÚ musia byť zmluvy zverejňované v Centrálnom registri zmlúv vedenom Úradom vlády SR. V prípade, že by k zverejneniu zmluvy nedošlo, zmluva nenadobudne účinnosť a nie je možné z nej plniť. Tento legislatívny príkaz bol prijatý na základe niekoľkých korupčných škandálov, no otázkou je, či je aj efektívny. Problémom z nášho pohľadu je nedostatočná ochrana niektorých informácií, ktoré tieto záväzkové vzťahy obsahujú a ktoré nemajú charakter finančný, ale skôr vedecko-výskumný. Nutnosť

zverejnenia zmluvy umožní komukoľvek si na verejne dostupnom serveri prečítať napríklad úplné znenie výskumných úloh alebo projektov, no na druhej strane to nezabráni prípadnému „predraženiu“ dodávaných technológií, pretože výsledná cena musí byť vysúťažená v súlade s ustanoveniami zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní.

V oblasti duševného vlastníctva sa univerzita riadi a aplikuje zákony:

- zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon),
- zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon),
- zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch,
- zákon č. 506/2009 Z.z. o ochranných známkach.

V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť aj fakt, že neopomenuteľné sú pre túto oblasť aj predpisy týkajúce sa riešiteľov, pôvodcov pretože výsledky duševnej činnosti vznikli v priebehu ich pracovnej doby v súlade s ich pracovnou náplňou, t.j. neopomenuteľný je aj zákon č. 552/2003 Z.z. o práci vo verejnom záujme a zákon č. 311/2003 Z.z. Zákonník práce. Konkrétne je to v prípade aplikácie § 2 ods. 1 písm. a) ako aj §2 ods.3 zákona t.j. pracovník pokiaľ pri svojej práci v rámci svojho pracovného pomeru vyskúma niečo, čo je predmetom ochrany duševného vlastníctva napríklad know-how, úžitkový vzor, vytvorí prototyp... vzťahujú sa na tento ustanovenia zákona o vysokých školách, zákona o práci vo verejnom záujme ako aj zákonníka práce (no dôležité je si uvedomiť aj ich vzájomný vzťah a prioritu) a prepojenie na zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom so zameraním na vytvorenie zamestnaneckého diela. Okrem národnej legislatívy si však univerzity vytvárajú vlastné vnútorné predpisy, ktoré okrem iného upresňujú aj postupy využívané v priebehu ochrany a komercializácie duševného vlastníctva. V podmienkach univerzity bola pre túto oblasť vytvorená Smernica o nakladaní s duševným vlastníctvom v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline. Projekt brokerského centra bol jedným z najdôležitejších projektov, ktorého čiastkové výsledky boli základom pre tvorbu smernice a praktické skúsenosti z riešenia projektu boli v nej zapracované. Smernica bola vytvorená v rámci projektu Univerzitný vedecký park Žilinskej univerzity v Žiline (ITMS: 26220220184) OP Výskum a vývoj spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Smernica komplexne zachytáva celý proces ochrany duševného vlastníctva, podiely partnerov

na vytvorenom predmete duševného vlastníctva, odmeny za jeho vytvorenie, rôzne formy komercializácie a tiež delenie výnosov, plynúcich z úspešnej komercializácie.

Jednou z možností ako začať bližšie spolupracovať s praxou a zabezpečiť možnosti užšieho prepojenia univerzity na prax, resp. podnikateľský sektor je uzatvorenie rámcových dohôd o spolupráci, ktoré sú prvým krôčikom otvorenia vysokoškolského výskumno-vzdelávacieho prostredia praxi. Tieto dohody sú pre projekt zaujímavé v dvoch prípadoch:

1/ dohody, ktoré vzniknú na základe dlhodobej medzinárodnej vedeckej spolupráce, a ktoré môžu viesť k získaniu medzinárodných zahraničných projektov,

2/ dohody, ktoré uzatvára univerzita s praxou, t.j. s právnymi subjektmi, ktoré sú podnikateľskými subjektmi, a ktoré umožnia na jednej strane zistiť potreby týchto subjektov a na druhej strane umožnia univerzite preukázať, že jej vedecko-výskumné aktivity majú nie len teoretický prínos, ale hlavne prínos praktický.

Na dohody druhého typu môžu neskôr nadväzovať záväzkové vzťahy rôzneho charakteru uzatvorené v súlade s ustanoveniami obchodného alebo občianskeho práva, no v záujme univerzity je sa zameriavať a uzatvárať hlavne záväzkové vzťahy, ktoré budú umožňovať univerzite ďalej pracovať na praktickom aplikovanom výskume, kedy univerzita, resp. výskumník má záujem rozvíjať tvorivé vedecké bádanie, ktoré je jedným z hlavných cieľov vysokých škôl v súlade so zákonom o vysokých školách, a rozširovať tak poznanie ľudskej spoločnosti. Samostatné vedecké bádanie výskumníka je základným poslaním univerzity rovnako, ako je jej cieľom, aby poznatky z tohto bádania boli uplatniteľné v praxi. Keďže ide o hlavnú činnosť univerzity uzatvára v tomto prípade záväzkové vzťahy v súlade s § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ako aj v súlade s ustanoveniami zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a zákona č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších predpisov. Táto výskumná zmluva umožňuje priamu aplikáciu vyskúmaných poznatkov v praxi. Samozrejme je nutné zdôrazniť, že sa to týka vedeckých poznatkov, nie podnikateľskej činnosti, ktorú je univerzita oprávnená vykonávať na základe jej živnostenského oprávnenia, pretože zmluvy uzatvárané na riešenie podnikateľskej činnosti sa riadia ustanoveniami obchodného zákonníka.

Brokerské centrum v leteckej doprave má záujem o uzatváranie dohôd oboch typov, pretože práve ich symbióza vytvorí z tohto centra komplexné vedecké centrum uznávané nie len v SR, ale aj v zahraničí, ktorého výstupy sú nie len vedecké, ale aj v praxi uplatniteľné.

V súčasnosti je podpora a zázemie brokerského centra využívané pri riešení projektov, kde na strane univerzity (Žilinskej univerzity v Žiline) sú riešiteľmi hlavne zamestnanci Katedry leteckej dopravy (ďalej len „KLD“) a Leteckého výcvikového a vzdelávacieho centra (ďalej len „LVVC“). Momentálne sú to tri schválené projekty siedmeho rámcového programu a v tomto roku podala návrh na riešenie viacerých projektov aj v rámci výzvy riešenia projektov Horizont 2020 - Prielomové inovácie pre európske letectvo, ktoré sú momentálne vo fáze posudzovania a to ERASER – DEcision Support for AiRport Air-Side Emission and Energy Reduction, kde lídrom projektu je Centre for Research and Technology Hellas/ Hellenic Institute of Transport (CERTH/HIT) Greece a DREAMS – Driving Regulatory and Economic ATM Models with Scenarios (SESAR 2020) - Economics and legal change in ATM, kde lídrom je Helios Ltd. UK. Najstarším v súčasnosti riešeným projektom je projekt z roku 2013 AIR TRANSPORT NETWORK – NEXT GENERATION (AirTN-NEXT-GEN/ Grant Agreement n. 604952), kde KLD spolupracuje s deviatimi európskymi inštitúciami z oblasti civilného letectva- CENTRO ITALIANO RICERCHE AEROSPAZIALI SCPA, AGENZIA PER LA PROMOZIONE DELLA RICERCA EUROPEA, CENTRO PARA EL DESAROLLO TECNOLOGICO INDUSTRIAL, OESTERREICHISCHE FORSCHUNGSFOERDERUNGSGESELLSCHAFT MBH, DEUTSCHES ZENTRUM FUER LUFT – UND RAUMFAHRT e.V, OFFICE NATIONAL D’ETUDES ET DE RECHERCHES AEROSPATIALES, STICHTING NATIONAAL LUCHT- EN RUIMTEVAARTLABORATORIUM, GR AERO LTD, ENTERPRISE IRELAND. Druhým riešeným projektom je Bridging East West for Aerospace REsearch (**BEWARE**), kde KLD je spoluriešiteľom aj s ďalšími 11 európskymi inštitúciami, kedy koordinátorom projektu je Invent Baltics (IB) a ostatní riešitelia sú: Aerospace Valley (AV), Hamburg Aviation (HAV), Association of Polish Aviation Industry (APAI), Agency for the Promotion of European Research (APRE), Farnborough Aerospace Consortium (FAC), Fundación Hélice (FH), Vilnius Gediminas Technical University (VGTU), Moravian Aerospace Cluster (MLK), National Institute for Aerospace Research (INCAS), Pôle Pégase (PP). Tretím projektom je Navigation SESAR Concepts Involving Operators (**NASCIO**), kde koordinátorom projektu je PiLDo Labs (Pildo Consulting S.L. - PLD) a partnermi okrem KLD aj Rega (REG),

Aeroports de Catalunya (AER), SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR), CatHelicopters (CAT), ONDA (OND), DHMI (DHM) a BULATSA (BUL). Posledný projekt, ktorého prvotný návrh bol v súčasnosti iba podaný v rámci výzvy Horizont 2020, by mal byť riešený v spolupráci so šiestimi európskymi partnermi a to: Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V." (DLR), 2getthere B.V., Centre for Research and Technology Hellas/Hellenic Institute of Transport, Helios Technology Ltd a Rheinisch-Westfaelische Technische Hochschule Aachen.

V rámci druhej formy spolupráce, .tj. priameho prepojenia univerzitného prostredia s praxou majú riešitelia projektu uzatvorené zmluvy o spolupráci s: Národným lesníckym centrom Zvolen, Helios Technology, Ltd., GEOVAP, F&F Global Investment, Úradu pro civilní letectví ČR, Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod, Letecký úrad Slovenskej republiky, Řízení letového provozu České republiky, Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky, Letisko M.R.Štefánika v Bratislave, YMS, Letisková spoločnosť Žilina, Geoaktuál, kedy na väčšinu týchto zmlúv nadväzujú zmluvy o spoločnom riešení výskumu a priamej aplikácii výsledkov do praxe. Špecifickou formou transferu bola spolupráca so spoločnosťou Helicop, kedy na túto spoluprácu nadväzovala výskumná úloha financovaná prostredníctvom VOUCHERu od Ministerstva hospodárstva SR. V súčasnosti je brokerské centrum v rokovaní s ďalšími potenciálnymi záujemcami o spoluprácu ako je napr. spoločnosť Air Explorer.

Na základe vyššie uvedených bilaterálnych a multilaterálnych dohôd dochádza k vzájomnej výmene konkrétnych informácií v rámci riešenia medzinárodných ako aj národných projektov a výskumných úloh, ktoré sú prepojené na transfer poznatkov vedy a výskumu do praxe aj pomocou usporiadania spoločných workshopov a konferencií, vypracovávaní záverečných prác študentov na základe konkrétnej požiadavky z podniku a vytvorenia spoločného propagačného a komunikačného systému.

Práve na vyššie uvedených konferenciách, rovnako ako aj na jednotlivých projektoch a výskumných úlohách sa okrem výskumníkov podieľajú aj študenti doktorandského štúdia, ktorí sú touto formou motivovaní, aby mali záujem ostať na univerzite a ďalej prehľbovať poznatky svojho výskumu resp. im univerzita umožňuje na základe výsledkov vlastného výskumu, v prípade záujmu, ich podporiť formou ich participácie v univerzitnom inkubátore alebo podporou pri založení start up, resp. spin off spoločnosti.

Konkrétne formy transferu poznatkov (duševného vlastníctva) v rámci projektu Brokerského centra do praxe sú v súlade s definovanými aktivitami projektu momentálne nasledovné:

- Vytvorenie Databázy pre odberateľ'a/partnera projektu – spoločnosť YMS, a.s., ktorú bude možné uplatniť v praxi formou obchodovania prostredníctvom e-shopu s webovým sídlom www.geostore.sk.
- Vytváranie nových databáz na základe špecifických požiadaviek zákazníkov.

Transfer poznatkov a tvorba databáz je založených na know-how niektorých výskumníkov, kedy majetkové práva k know how má univerzita, pretože vznikol počas riešenia projektu v súlade s obchodným zákonníkom, autorským zákonom a zákonom o práci vo verejnom záujme.

Know – how univerzita nadobudla počas riešenia projektu Brokerského centra, pričom jeho základom sú poznatky, znalosti, skúsenosti, ktorými disponovala univerzita v čase podávania projektu a ktoré vďaka technológiám obstaraným v rámci projektu Brokerského centra prakticky aplikovala, overila v reálnych podmienkach a rozvinula do ďalších oblastí využitia.

Tento projekt umožnil praktickú analýzu rôznych foriem komercializácie duševného vlastníctva. Financovanie projektu a s tým súvisiace delenie výnosov plynúcich z komercializácie prispeli k nastaveniu podmienok v rámci navrhutej Smernice, kde je uvedené nasledovné: „Delenie výnosov z komercializácie môže nastať až po úhrade nákladov spojených s vytvorením predmetu duševného vlastníctva. Náklady vyčíslija pôvodcovia/autori v spolupráci s Centrom pre transfer technológií (CTT), pričom sa zohľadnia najmä materiálové a mzdové náklady, kde sa prihliada na rozsah a obsah pracovných úloh pôvodcov/autorov a náklady spojené so zabezpečením ochrany predmetu duševného vlastníctva. Pri stanovení výšky nákladov sa zohľadňuje zdroj, z ktorého boli vynaložené.“

Ku dňu ukončenia projektu je vytvorená základná databáza, ktorá bola využívaná ako testovacia a partner projektu, spoločnosť YMS je oprávnená s ňou disponovať k dohodnutému účelu. Databázu pre tento účel chápeme ako súbor nezávislých diel, údajov alebo iných materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a jednotlivo prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami v súlade s §5 ods. 4 zákona č. 618/2003 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (ďalej len „autorský zákon“),

ktorá vznikla ako zamestnanecké dielo v súlade s § 5 ods. 22 autorského zákona. Za databázu sa nepovažuje počítačový program použitý pri zhotovení alebo prevádzke databázy prístupnej elektronickými prostriedkami. Pracovníci Žilinskej univerzity v Žiline – riešitelia projektu vytvorili túto Databázu dát z leteckých meračských snímok, leteckých laserových bodov a telemetrických dát, pričom dáta boli spracované iba na základnej úrovni s využitím orientačných parametrov leteckých meračských snímok, miestopisov a súradníc vlícovacích bodov. Databáza je spracovaná v digitálnej podobe ku dňu ukončenia projektu. Údaje obsiahnuté v uvedenej databáze sú obchodované prostredníctvom e-shopu s webovým sídlom www.geostore.sk. Prevádzkovateľom elektronického obchodu je partner projektu, spoločnosť YMS v súlade s cieľom projektu. Na tomto obchodnom geoportále sú definované viaceré produkty, ktoré vznikli spojením know-how univerzity a nalietaných a nameraných surových dát spracovaných partnermi do podoby produktov užitočných pre zákazníka. Letecké snímky a laserové skenovanie vytvárajú zároveň platformu pre vznik produktov ako sú model terénu, modely budov, identifikácia lesných porastov a úrovne zelene, rovnako ako aj ďalších zatiaľ nešpecifických produktov, ktoré vyplynú z požiadaviek trhu.

Tak ako už sme uviedli vyššie, transfer poznatkov a technológií špičkového leteckého výskumu do odvetvia dopravy je riešený aj formou viacerých špecifických projektov pre konkrétnych zákazníkov stanovením výskumných úloh a cieľov v (spoločnom) výskume. K riešeniu týchto úloh sa pristupuje individuálne a zväčša sa pre každý takýto projekt vytvára zmluvný kontrakt, kde sú uvedené základné parametre požadovaného produktu/služby, licenčné podmienky zaväzujúce všetky zúčastnené strany nakladať s duševným vlastníctvom v súlade so zákonom a požiadavkami majiteľa duševného vlastníctva, rovnako aj platobné podmienky, práva a povinnosti zmluvných strán.